

Freiherr v. Ende-Mikjessnitz.

38. 35
SUBSIDIUM JURIS

Seu

INDEX

INTERPRETUM ET COM-
MENTATORUM, ANTIQVO-
RUM, ET RECENTIUM, MAXIME CELE-
BRATORUM, SUPER QVATUOR INSTI-
TUTIONUM LIBROS, IN ET EXTRA
GERMANIAM EXTANTIVM AD HÆC
NOSTRA USQVE TEMPORA
PRODUCTUS,

ET

In gratiam floridæ legum Juventutis
publici juris factus

à
CHRISTIANO VVOLDENBERGIO

Crempâ - Holf. Phil. J. U. D.

& Græc. Linguae P. P.

Epicætetus C. 71.

*φιλοσόφος σέσις καὶ χαρακτὴρ, πᾶσιν ὠφέλιαν
καὶ βλάβην ἐξ ἑαυτῆ προσδοκᾷ.*

✻):O:(✻

Sub descriptione KILIANA, 1659.

SUBSIDIIUM IURIS

322

INDEX

INTERPRETUM ET COM-

MENTATORUM, ANTIQVO-

RIUM, ET REGENTIUM, MAXIME CELSE-

BRATORUM: SUPER QVAETOR INSTI-

TUTIONUM LIBROS, IN ET EXTRA

GERMANIAM EX TANTUM AD HEC

OSTRA USQUE TEMPORA

PRODUCTIS

ET

IN GRATIAM HONORIS REGNI JUVENIUS

CHRISTIANO VOLDENBERGIO

Comps. - Holl. Phil. J. U. D.

et Gratulatio P. R.

Epist. C. P.

et Gratulatio P. R.

et Gratulatio P. R.

et Gratulatio P. R.

Doctores antiqui, & recentiores, qui generaliter in omnes libros, vel certos, eorumq; singulares titulos, commentarios ediderunt.

P Remitto autem, quod Institutiones juris carmine reddite sint, per L. Honoratum Draconem, Exegeses summarias omnium titulorum Institutionum edidit Joh. Fichardi.

Institutionum Tabulæ extant: Thomæ Murneri, eisdem incerti auctoris.

Institutionum singuli tituli schematibus explicati auctore Dethlevo Langebecio Hamburgensi Celeberrimo, ex antiquâ Langebeciorum splendidissimâ familiâ, qui etiam in aliquot difficiles L.L. D. commentatus est.

Sequuntur auctores veteres, & recentes per ordinem Alphabeticum.

Ægidius Hortensius commentarium scripsit super Institutiones.

Æmilius Ferretus, qui Institutionum loca depravata restituit.

Alexander Chassanæus Gallus, qui elegantissima paratitla super quatuor Institutionum libros scripsit. Editio mea Parisiis prodire 1632.

Hunc legi, & auditoribus meis commendavi, & omnibus L.L. studiosis adhuc dum commendo.

Alexander Losæus, in §. præterea s. 3. de inutil. stipul.

Alexander Picenardus Cremonensis, interpretationes in nonnullos Institutionum titulos promulgavit, Cremon. 1571. in quarto.

Andreas de Pica.

Andreas Servetus Arrignonus à tit. de Obligationibus, usque ad tit. quibus modis tollitur Obligatio.

Andreas de Malatinis Patavini additiones.

Angelus de Gambilionibus Aretinus.

Antelmus super Institutiones.

A

Antonii

Antonii Massæ Gaselii præparatio in lectionem Institutionum.

Anthonius Stephani notas in 4. libros Institutionum reliquit.

Antonius Surrentinus } in librum Instit. } Primam.

Franciscus Sceva } } Secundam.

Leonhardus Cicarus } } Secundam.

Arnoldus Vinnius, hic post Bachovium ante paucos annos scripsit commentarium super 4. libros Institutionum, facilior, & planior est Bachovio.

Autores duo innominati in Institutiones manuscripti apud Antonium Augustinum.

Autor innominatus in Institutiones apud Fabium Augubium.

Arias Baudoza optimas notas in 4. Institutionum libros edidit, quas auctiores, & per loca remissiva optimorum interpretum, cum ipso textu Institutionum, si DEUS volet, tanquam locos communes perpetuos studiosæ legum juventuti communicabo, & typis aliquando committam.

Baldus de Ubaldis Perusinus.

Barcolus à Saxoferrato, qui verius est Bartholomæus de Novaria.

Caspar Mantzius nuper Professor Ingolstadiensis celeberrimus, opus elegans in quarto super Institutiones edidit, in quo in singulorum §§. rationes inquirat, auro contra habendum.

Christophori Phreislebii Erotemata.

Christophorus, aliàs Johannes Christophorus Porcius, cum additionibus Jasonis Mayni, Nicolai Superantii, & Joh. Baptistæ Zileti.

Claudius Cantiuncula elegantissimam paraphrasin super tres libros Institutionum nobis reliquit, quæ argento æquiparanda est.

Claudii Moroni advocati Parisiensis Tabulæ, sive introductiones in 4. libros Institutionum, quæ multa etiam ex Pandectis, & Codice & aliis, in eis libris selecta complectuntur Venetiis.

Conradus Mauserus in titulum de Nuptiis, & in tit. de Exceptionibus interpretationes reliquit.

Conradus Rittershusius, qui elegans est Institutionum commentator.

Diodorus Tuldenius, Professor ante paucos annos Lovanii, in Institutiones commentatus est, addendo consuetudines Brabantinas, ille idem Jurisprudentiam Extemporalem edidit, & notas in Codicem; sed in Pandectas, quas promisit, hæcenus expectamus.

Edvardi

Edvardi Henrysonis commentatio in tit. 10. lib. 2. de Testamentis.
 Eguinarius Baro, Gallus: hic idem & Oeconomiam juris scripsit.
 Federicus Nausea Blancicampianus.
 Ferdinandus de Zoares } In tit. primum J. de Justitiâ & Jure.
 Ulpianus de Zanis }
 Franciscus Accursius.
 Franciscus Balduinus, cujus Catechesin juris omnibus commenda-
 tam cupio, unâ cum cōmentario in LL. XII. Tab. & difficiles D. leges:
 Franciscus Connanus.
 Franciscus Hotomannus, cujus etiam disputationem de aureo Justi-
 niano studiosis juris commendo.
 Fulvius Constantinus Perusinus.
 Georgii Bernardini divisiones in quatuor libros Institutionum Lug-
 duni 1570. & Helmestadii 1587. opus lectu dignissimum & utile.
 Georgius Cruderus.
 Georgii Vivienni Tabularum Institutoriarum in quatuor libros Insti-
 tutionum Juris duæ partes in octavo, Coloniae 1571. opus multæ
 lectionis, & judicii accuratissimi.
 Gothardus Alamannus.
 Ludolphus Schraderus super nonnullos Institut. titulos, ille idem, qui
 aurea scripta super Feuda reliquit.
 Henrici Knauffini Epitome, seu Breviarium Latino-Germanicum,
 in quo Institutiones Imperiales in Isagogen contractæ sunt. Er-
 phordia 1572.
 Henricus de Pirro.
 Hermannus Vultejus, acris Institutionum indagator.
 Hieronymus Magius Anglarensis.
 Hippolytus Riminaldus Ferrariensis.
 Hubertus Giphanius, unâ cum Olemanni resolutionibus super qua-
 tuor libros Institutionum, opus omnibus studiosis LL. per utile,
 & necessarium.
 Jacobus Gerardus in tit. de Emptione & Venditione.
 Joachimus Mynsinger à Grundee/ cujus commentariis multa Philo-
 logica inspersa sunt.
 Jacobi Cujacii, magni J. C. & Philologi, notæ ad Institutiones.

Joachimus Hopperus Frissus, qui etiam tractatum elegantem de Principiis juris edidit.

Joannes Borcholt, hic κατὰ πρόδα textum explicat, & initiandis, seu Dupondiis apprimè utilis est.

Johannes Georgius Brandicius Vincentinus.

Johannes Fabri Gallus.

Johannes Ferrarius Montanus, hic eleganter, latinè, & Juridicè scripsit, lectu dignissimus.

Johannes de Felicitate.

Johannes Apelli Isagoge per Dialogum in Institutiones, ubi inter alia elegans legitur invectiva in studiosorum seductores, qui multis mæandris ea, quæ facilia sunt, onerant.

Johannis Otthonis Taboris Elementa Jurisprudentiæ Justinianæ 1641. Argentorati.

Johannes Ronchegallus Gioldus Ferrariensis in tit. de Bonorum possessionibus.

Johannes Franciscus Ozerius Tolentinus.

Johannes Harprecht magnum opus super Institutiones reliquit, ubi aliquot millia controversiarum diversorum autorum habes. Hoc opus à multis pro locis communibus habetur, & haberi potest.

Johannes de Platea.

Johannes Schneidewinus commentaria reliquit in quatuor libros Inst: cum multis libellorum, & actuum judicialium formis, atque juris Saxonici consensu, & Antinomia. Argentina, 1571. in folio: deinde in quarto per Reyherum prodierunt.

Julii Pacii, J.Cri, Philosophi, ac Philologi summi, Analysis Institutionum, opus eruditum, uti omnia ejus scripta.

Juvenalis à Costafordi Fossanensis scripsit in tit. J. de Obligationibus.

Q. M. R. C. O. De duobus reis stipulandi & promittendi. De Fidejussoribus.

Leonhardus Gerle. Papiæ 1497.

Ludovici Bebionis Erotemata Dialectica in quatuor libros Institutionum Argentorati. 1571.

Marcus Antonius Bauerus Bononiensis.

Marcus

Marcus Antonius Cains in aliquot tit. Institutionum.
 Matthæus Wesenbecius, qui genuinus Cujacii discipulus fuit, cujus
 omnia scripta præclara, & cum Oeconomia juris summopere le-
 genda.
 Melchior Klingius, qui etiam mihi probatur.
 Nicolaus Bellonus.
 Nicolaus de Buxella.
 Nicasius de Voerdâ Mechliniensis.
 Nicolaus de Spinellis Neapolitanus.
 Nicolaus de Pinetis.
 Nicolaus de Valle à tit. de Vulgar. substitut.
 Oliverius Textor Turonensis in t. de Grad. Cognat. ubi infra plures
 vide lib. 3. t. 6.
 Petrus de Bellaperticâ.
 Petrus Brederodius, qui repertorium etiam nobis reliquit, & loca
 à Wesenbecio in paratitlis omissa supplevit.
 Petrus Ligneus Gravelinganus.
 Petrus Ottermannus Rationale ad omnes § §. Institutionum scripsit,
 cujus effigiem per carnificis manum, jussu Magistratus Coloniae
 Agrippinae 1645. publicè in foro comburi vidi.
 Petrus Plateanus in tit. de Exceptionibus, & Interdictis.
 Placentini & Azonis summæ in Institutiones.
 Regnerus.
 Reinhardus Bachovius super Institutiones elegans, judiciosus, &
 multas Philosophicas rationes admittit.
 Restaurus Castaldus in tit. de Hereditatibus quæ ab intestat. deferuntur.
 Rodolphus de Auricuriâ.
 Sebastianus Monticulus.
 Sylvester Aldobrandinus in lib. 1. Instit. ejusdem casus, & additiones
 ad quatuor libros.
 Stephanus Bodæus.
 Stephanus de Fessuris usq; ad tit. de Vulg. substitutione.
 Tobias Nonius Perusinus.
 Thomas Lineus.
 Thomæ Murneri Cartiludium Institutionum, unâ cum tabula.
 Viglius Zuichemus Frisius super 10. tit. de Testamentis.

Sequuntur auctores, qui in singulos scripserunt titulos,
titulorumque quandoque paragraphos, vel plurimum
eosdem illustrarunt.

Ad Proœmium Imperatoris Justiniani.

Ad explicationem primæ partis hujus Proœmii, & ut scias quali
debeat esse Princeps, quibusque dotibus exornatus: Vide Pir-
rum de Magistratu Romano - Restaurum Castaldum
de Imperatore. Martinum Laudensem de Principibus.
Aristotelem lib. 1. Ethicorum. Ciceronem pro L. Ma-
nilia. Stobæum in sententiis sermone 46. Cujacium
lib. 4. Obs. c. 24. Constantium Landum enarratio-
num in t. de Just. & J. c. 3. Ex professo ad §. Imperatoriam
scripsit Iohannes Rodin. Hispanus:

Pro explicatione secundæ partis, in quâ tractatur de confectio-
ne Institutionum; lege tres Epistolas Justiniani Digesto-
rum operi præfixas, cum commentario Johannis Rami
cujus adhuc notæ manuscriptæ ad 20. D. libros extant:

Ad §. 1. Quorum utramq; J. Vide Forcatulum in Ne-
cyomant. Dial. 37. Contium. lib. 1. lect. subsec, c. 7.

Ad §. 3. Crinitum: lib. 10. de Honestâ disciplinâ. c. 12.

Ad §. 7. Rainaldum Corsum Indagationum lib. 2. c. 13.
de Officio Auditoris, ejusque exercitio, ut summâ ope & alacri stu-
dio ejus conatus procedat, vide Plutarchum de Officio Au-
ditoris, & librum diversorum auctorum de exercita-
tione Juris.

In genere, de methodico & compendioſo studio, lege methodum
Francisci Duareni, quæ lectu digna.

De difficultate juris Romani, & methodo disputandi opti-
mè scripsit Eberhardus Speckhan.

I. Insti-

I. In titulum primum: DE JUSTITIA ET JURE.

Scipsit de his eleganter & eruditè Franciscus Connan9,
lib. 1. c. 2. & 3. Christophorus Ehemius in lib. de Princi-
piis Juris. Guilhelmus Rovellanus de Justitiâ & Injustitiâ.
Nicolaus de Clemengiis de lapsu & Reparatione Justitiæ.
Ulpianus de Zanis & Ferdinandus Zoares, Corsus
lib. 1. Indagar. c. 22. & lib. 2. c. 14. Corasius lib. 2. Miscellan. c. 18.
De fine vero Juris, & ipsa Justitiâ vide Gammarum de Sci-
entiâ Juris. Fortunius Garateani de ultimo fine Juris. Dom-
Soto de Just. & Jure. Lessus de J. & J. Bartholomæus Agri-
cola de Justitiâ in forum reducenda. Diodorus Tuldenius
de corruptis judiciis, & D. Nathan Spormacher, qui meo tem-
pore 1646. Coloniae, edidit tractatum de Justitia Vulneratâ. Adde
etiam Aristotelis lib. 5. Ethicorum, & ibi veterem paraphrasten
Græcum ad c. 1, imò etiam Petrum Gilkenium.

Ad §. Juris præcepta) Ravardus lib. 2. Var. c. 1, Mercerus lib. 2.
opin. c. 2. Waltherus lib. 2. Miscellan. c. 7.

II. De Jure Naturali Gentium, & Civili,

Vide Connanum cap. 5, 6, 7, & seqq: usque in fi-
nem lib. 1. Oldendorpium de Jure N. G. & C. qui tractatus est
in initio libri variarum lectionum ejusdem. Rainaldum Corsum
lib. 1. Indagationum c. 10. & 13. Alexandrum ab Alexand. genial.
dier. lib. 6. c. 23. Plutarchum *περὶ παιδῶν ἀγωγῆς* Polydo-
rum de Inventione lib. 2. c. 1.

Ad §. 1. Forcatulus in Aviario juris. c. 2.

Ad §. 2. Magius lib. 1. Miscellaneorum. c. 16. Zoannetus
Rerum quotidian. c. 60. Duaren. lib. 7. disp. c. 19. Contius.
lib. 2. lect. c. 28. Charondas. Longollius post tractatus de
servitutum Usucapione.

Ad §. 3.

Ad §. 3. Rævardus de Autoritate Prudentum. c. 141

De Responsis Prudentum & ipsis Jurisconsultis, vide Bernhardum Rutilium in lib. de Vitis Jurisconsultorum. Zafium ad L. 2. D. de O. J. ut & Polletum. Aimarum Rivalium, & Forsterum in tractatibus de historiâ Juris. Stephanum de Friderichis.

De Interpretatione Juris. Coraf. lib. 6. Misc. c. 25.

De Senatusconsultis & Edictis, vide Connanum lib. 2.

De Consuetudine autem Rochium de Curte in lib. de Consuetudine.

III. De Jure Personarum.

De hoc Jure scripsit Connanus lib. 2. c. 1. 2. 3. De divisione autem in initio tituli positâ luculenter tradidit Ehemius in lib. de Principiis Juris lib. 4. Porro quæ apud vetustiores fuerit personarum ratio, habes apud Alexandrum lib. 3. c. 25. & lib. 5. c. 18. Polydorum lib. 2. c. 2. Egregiè quoque apud Theodoretum in lib. de providentiâ Dei circa finem. Adde Anton. Augustin. ad L. sed & milites 8. §. planè ignominia 9. D. de Excus. tut. Johannes Fridericus Husanus scripsit tractatum de servis, seu hominibus propriis. Johannes Hermannus Stamlerus similiter de hominibus propriis.

IV. De Ingenuis.

Lege Connanum lib. 2. c. 2. & 21. Lagum in methodo juris p. 2. t. 3. de jure personarum p. 54. Petrus de Unzola in Pract. Notariatus, in 3. divisione personarum. Id. in §. præjudiciales. 13. J. de Action.

Ad §. 1. Mercerius lib. 1. Opin. c. 10.

V. De Libertinis.

Horum Libertinorum conditionem tractat Connanus lib. 2. c. 6. & 4. Alexand. lib. 4. c. 10. Polydorus c. 2. lib. 2. Alciatus in L.

Libert. 172. D. de V. S. & lib. 1. Parerg. Juris. c. 6. Marcus Ver-
tranius de Jure liberorum lib. 1. c. 29. Angelus Politianus Mi-
scellan. c. 84. Turnebus lib. 7. Adv. cap. 22. Rævardus
lib. 4. Varior. c. 9.

VI. Quibus ex causis manumittere non licet.

Vide Connanum c. 5. lib. 2. Joh. Udalricum Zasium
in Catalogo legum antiquarum in secunda lege, quæ est de L. Ælia
Sentia. Alex. lib. 10. c. 4. Lagum parte secundâ. tit. 9. Quibus
modis acquiratur jus patronatus p. 69.

VII. De L. Fusia Caniniâ.

Johannes Zazius in catalogo legum antiquarum de hac
agit, ubi & vide Lindenbrogium in commentario, ut & Chas-
fanæum in paratit. hujus tituli. Connanum lib. 2. c. 5. & Vopi-
scum in vitâ Taciti.

VIII. De his qui sunt sui, vel alieni juris.

Vide Connanum lib. 2. c. 2. & 7. Alexandrum ab Ale-
xand. lucidè hæc tractantem lib. 3. c. 20. Unzolan d. 1. in quar-
tâ personarum divisione. Lagum in secundâ parte f. 16. Cora-
sium lib. 5. Miscellan. c. 23.

IX. De Patriâ Potestate.

Vide Connanum lib. 2. c. 13. Balduinum & Ol-
dendorpium ad L. 17. & 19. inter LL. 12. tab. ubi & Viviennum
vide & Rittershusium in *Δωδεκάδελτω* Dionysium Ha-
lycarnassæum verissimum historiæ Romanæ Scriptorem lib. 2. An-
tiq. Rom. Corasium Misc. lib. 4. c. 9. Lagum p. 2. t. 5. Hop-
perum de arte Juris lib. 2. c. de re privatâ. Benedictum de
Barziis in lib. de non legitime natis. Alexandrum lib. 6. c. 10.
Forcatulum in Necyom. dial. 15. Vaconius lib. 5. declarat. c. 8.

X. De Nuptiis.

De his exacte scripsit Connanus lib. 8. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Johan-
nes Garonis in lib. de secundis nuptiis. Antonius Guibertus
lib. 1. q. jur. c. 12. Contiis lib. 1. lect. c. 4. & lib. 2. c. 11. Lagus in p. 3.

B

t. 25. de

c. 25. de Nuptiis. Zypæus de Jure Connubiorum, item Arni-
fæus. Ex Theologis Hemmingium, Bezam, Gerhardum
in locis communibus. Ex Jctis adde Beustium, Mauferum,
Inter Historiographos autem Alexand. c. 5. lib. 2. & lib. 1. c. 24. Plu-
tarchum de præceptis connubialibus. Polydorum lib. 1. cap. 4.
& lib. 5. c. 5. Vide Practicam Ferrar. in forma libelli, quo uxor
agit ad dorem, & constitutionem CAROLI V. Augustæ editam
1540. 4. Octob.

XI. De Adoptionibus.

Vide Connanum lib. 2. c. 15. Lagum in secundâ parte t. 6.
quibus modis patria potestas acquiritur Gellium lib. 5. cap. 19.
Plinium in panegyrico ad Trajanum. Alc. lib. 4. parerg. cap. 3.
Forcatulum Necyom: Dial. 98. Goveanum lib. 2. Var. lect.
c. 10. Turnebum lib. 29. Advers. c. 5. Forcatulum in Aviario
juris c. 8. Magium lib. 2. Miscell. c. 5.

XII. Quibus modis jus patriæ potesta- tis solvitur.

Vide Connanum lib. 2. c. 14. Lagum in secundâ parte
t. 7. Balduinum, Oldendorpium, Charondam, Ritters-
husium, Viviennum ad LL. 12. Tabularum. Alciatum lib. 1.
parerg. c. 15. Ferandum lib. 2. Explicat. c. 20. Nannium lib. 10.
Miscellan. c. 4.

XIII. De Tutelis.

Vide Connanum lib. 8. c. 6. Jodocum Damhuderium
in lib. de patrocínio pupillorum. Lagum p. 2. t. 3. Pract. Ferrar.
in form. lib. quo agitur ad reddendum rationes tutelæ. Olden-
dorp. cl. 4. Act. 31. Alciatus in l. tabernæ 183. D. de U. S. Alex.
cap. 10. l. 6. Coraf. lib. 3. Miscellan. c. 22. Paulus Montanus
scripsit de Tutelis integrum tr. ut & Johannes Gutierrez, Io-
hannes Ramus, Vincentius Manzinus, Besoldus,
de Tutelâ & curâ Antonius Piaggius.

XIV. qui

XIV. Qui Testamento Tutores dari possunt.

De ratione tutorum scribit **Coras** l. 5. Misc. c. 24. **Oldend.**
& **Balduin.** ad L. 21. LL. 12. Tab. **Charondas** lib. 5. Verisimilium
c. fin. **Streitman.** harmon. Jur. p. 267.

XV. De Legitimâ Agnatorum Tutelâ.

Materiam hujus tituli tractant **Balduinus**, **Oldendorpius**
& **Charondas** ad L. 22. LL. 12. Tab. **Connanus** lib. 4. cap. 6.
Lagus p. 2. t. 13. **Alexand.** lib. 6. c. 10. **Plato** Dial. 6. de Legib.
Iohannes Zefihling, & **Zacharias Friedenreich.** de Tu-
telâ Electorum legitimâ.

XVI. De Capitis Diminutione.

Vide **Duaren.** lib. 1. disp. cap. 9. **Fornerium** lib. 1. selecto-
rum c. 26. **Goveanum** lib. 1. Var. c. 26.

XVII. De Legitimâ Patronorum tutelâ.

De hac Tutelâ lege **Connanus** lib. 2. c. 9.

XVIII. De legitimâ Parentum Tutelâ.

Balduinus & **Oldendorpius** ad L. 22. 12. Tab. **Gellium**
lib. 5. c. 13. **Platonem** Dial. 11. de Legibus. Et adultior videre potest
t. t. **Cod.** de bonis maternis, & de bonis quæ liberis.

XIX. De Fiduciariâ Tutelâ.

Jacobus Rævardus de Autor. Prudentum c. 5. **Alexand.**
c. 10. lib. 6. **Coras.** c. 9. l. 6. **Alc.** c. ult. lib. 3. parerg.

XX. De Attiliano Tutore.

Vide **Zasium** in Catalogo legum Antiquarum de L. **Attilia.**
Svetonium in **Claudio.** Ant. Augusti, ad tit. de Excus. tut.
Corasius lib. 3. Misc. c. 24.

XXI. De Autoritate Tutorum.

Vide **Lagum** de tutelariâ potestate pag. 75. **Ferandum**
lib. 1. Explicat. c. 21.

B 2

XXII. Qui-

XXII. Quibus modis tutela finitur.

Vide Lagum parte 2. t. 14. De impudico vero modo illo finienda tutelæ, cujus magnam olim fuisse observationem docet Justinianus, fere tractat Plato Dial. II. de Legibus. Tertullianus de Virginibus velandis. Theodoretus in libro Græcani earum affectionum, sub tractatu de Legibus. Contius lib. 2. subsci. c. 13. Ræv. lib. 1. var. c. 10. Menoch. de arbit. judic. lib. 2. c. 58.

XXIII. De Curatoribus.

Vide Lagum p. 2. t. 15. de Curatoriâ potestate. Charondam ad tit. Ulpiani qui agunt de Curatoribus minorum. Forcat. Necyom: Dial. 33. Damhuderius de patrocinio pupillorum minorum. De Curatore prodigi & furiosi; vide Balduinum, Oldendorpium & alios ad L. 23. & 24. 12. Tab. & Dd in L. is cui 6. D. de V. O. De Curatore bonorum vide Odofredum in lib. de Curatore bonis dando.

XXIV. De Satisfatione Tutorum.

Latè tractat hanc satisfationem Damhuderius, & ante eum Speculator part. 3. §. de Darivo. lib. 1. vide & Nov. 72. Justiniani.

XXV. De Excusatione Tutorum.

Vide Antonium de Canario in libro de Excusatore. Lagum ubi sup. addantur titr. aliquot lib. 10. Codicis. Cætera satis explicant Balduinus, Baro & alii, vide etiam Marcum Vertranium de jure liberorum, c. 17, 18. & 20.

XXVI. De Suspectis Tutoribus.

Agit de his Plato Dialogo III. de Legibus, Balduinus & Oldendorpius ad L. 25. 12. tabb. Item Classe 7. Act. 5. Cic. lib. 3. Offic. Coras. lib. 4. Miscell. c. 2. Forcat. Necyom. Dial. 7.

In ti-

In titulum primum lib. 2. Institutionum.

I. De Rerum Divisione.

Inter interpretes juris nemo clarius hujus tituli materiam excussit & tradidit, quàm **Connanus** cap. 1, 2, 3. & seqq. lib. 3. Et **Oldendorp.** in introduct. in classem. 3. & ad 7. præceptum: Non furaberis. Et **Lagus** in tit. de Rerum communione pag. 108. Quàm verò necessaria sit rerum omnium Divisio; scribunt pulchrè non solum antedicti; sed & **Theodoretus** de Providentiâ DEI. **Ludovicus Vives** in lib. 1. de Veritate fidei, cap. de consideratione hominis. **Michael Vlcurrinus** de reg. mundi in 3. q. princ. De rerum sacrarum primo ritu vide **Polydorum** de Inventione lib. 4. c. 7. adde **Grotium** in florum sparsione ad h. t. De fructuum materiâ lege exactè **Johannem Copum** de Fructibus, item **Hunnius** in speciali tractatu. ut & **Corvinum**. De aliis quibusdam **Macrobius** lib. 3. Saturnal. c. 3. **Gellium** lib. 4. c. 9. **Gilbertum Regium** lib. 2. ἐναγίωφ. c. 14. **Corasium** lib. 6. Miscellan. c. 25.

II. De Rebus Corporalibus & incorporalibus.

Scriptit de his optimè **Connanus** lib. 3. c. 2. & lib. 8. c. 4. post pr. **Hopperus** lib. 2. de Arte Juris, cap. de Re privata. **Sen.** lib. 8. Epistolarum. **Plato** de Summo bono. **Ehemius** lib. 7. de Principiis Juris. **Chassanæus** in paratitlis ad h. t.

III. De Servitutibus Rusticorum & Urbanorum prædiorum.

Latissimè scripsit de his **Cæpolla** de Servitutibus. **Connanus** lib. 4. c. 7. & seqq. **Coras.** in tit. de servit. & lib. 4. Miscellan. c. 15. ubi refert verba servitutum concipiendarum. **Lagus** pag. 239. **Balduinus**, **Oldendorpius**, **Charondas** in 2, 3, 4, 12, 13, 14. leges 12. tabb. Et idem **Oldendorp.** Classe 3. Act. 4. & 5. Pract. **Ferrar.** in formâ libelli in Act. confessoria. Explicationem Itineris, actus, viæ habes apud **Duarenum** lib. 1. disp. c. 31.

B 3

IV. de

IV. De Usufructu.

Vide Connanum lib. 4. c. 1, 2, 3, 4, 5, 6. Coras. lib. 5. c. 3. Oldendorpium Clafs. 3. Act. 6. Pract. Ferrar. in formâ libelli quo vxor agit ad dotem & Usufructum. Cicero in Topicis etiam quædam de his annotavit.

V. De Usu & Habitatione.

Lege Connanum lib. 4. c. 5. Lagum c. 2. tit. ult. p. 243. & lucidissimè loquentem Corasium ad init. tit. Pandect. de servitutibus. Sarmientus lib. 3. selector. c. 9.

VI. De Usucapionibus & longitemporis præscriptionibus.

Scriptit de his amplè Connan. lib. 3. cap. 11. Oldendorp. in tr. de Usucap. & in introduct. ad Classem 3. Lagus p. 179. Cic. lib. 2. Offic. Rævardus Triboniani c. 10. Coras. lib. 6. Misc. c. 20. ut & Cujacius de Præscriptionibus.

VII. De Donationibus.

Ad rubricam & §. 1. scripsit copiosissimè Hippolitus Riminaldus. Antonius Contius lib. 1. disp. c. 12. Connan lib. 5. c. 9, 10, 11. Lagus pag. 152. Pract. Ferrar. in formâ libelli, quo agitur ad Donationem, & de donatione inter virum & uxorem Vid. Alc. c. 14. lib. 3. Dispunct. Coras. lib. 5. Misc. c. 1. Duarenus in tr. de Nuptiis. Iohannes Pyrrhus de donat. inter vir: & uxor: Omnium latissimè Chassanæus in consuetudinib9 Burgund. Des droits & apparez à gens mariez. Rub. Le Mary & la femme. §. 7. De inofficiosa donatione, vide Tiraquellum ad L. si unquam §. C. de Revocandâ. Donat.

VIII. Quibus alienare licet vel non.

Ad hunc & seq. titulum extant Riminaldi commentaria: de alienatione rei dotalis, vide Chassanæum in consvet. Burgund: Rubr. le mari ne peut grever. § 4. Coras. lib. 5. Misc. c. 14. Boërium ni consil. Bituricensi De pignoribus late scripsit Neguzantius, & Balduinus, Connanus lib. 4. c. 18.

IX. Per

IX. Per quas personas nobis acquiratur.

Connanus lib. 6. c. 5. Lagus p. 137. Bocrius d. l. tit. de Jure personarum. Chassanæus d. libro. Menoch. de arbit. jud. cas. 126

X. De Testamentis.

In hunc & aliquot sequentes scripsit Viglius Zvichem9, ut & Henrisonus Edvardus. Vide Connan. lib. 9. cap. 1, 2, 3. Balduinum & Oldendorpium in L. 29. 12. Tab. Alc. in l. verbis. 120. D. de V. S. Lagum p. 2. p. 219. Alexand. lib. 1. c. 1. in fin. & c. 3. lib. 4. Gell. lib. 15. c. 27. Chrysothomum in sermone de gratiis Deo agendis non solum verbis sed operibus. Pract. Ferrar. in formâ libelli, quo petitur hereditas ex testamento, & quos præterea Delrio in Miscellaneis citat ad h. t. qui fere superius citati Lottum de testamentis axiom. 2.

XI. De Militari Testamento.

Vide Connanum lib. 9. c. 5. Harmenopulum in promptuario juris. lib. 5. tit. 2. p. m. 363.

XII. Quibus non est permissum facere testamentum.

Connanus lib. 9. cap. 4. Multas insignes observationes circa istum titulum vide apud Iohannem Dilectum in libro de Arte testandi, tit. 1. & Rolandinum cum addit: Gerhardi Mulert Conf. Mechlin. in tract. de Ul: volunt: Quintil. lib. 2. c. 8. Rainald, Corfus lib. 3. Indagat. c. 12.

XIII. de Exheredatione Liberorum.

Connanus lib. 12. cap. 2. cum seq. Balduinus, Oldendorpius & alii ad Leg. 29. LL. 12. tab. Alc. lib. 4. parerg. c. 9. Iohannes Dilectus d. lib. c. 3. Aristot. lib. 8. Eth. Chassanæus in consuetud. Burgund: Des successionis. Rub. on ne peut. §. 1. cum seq. Vide c. Si 22. 17. q. 4.

XIV. de Heredibus Instituendis.

Vide Connanum lib. 10. c. 6. Augustinum in tract. de Testamentis

stamentis. Balduinum, Oldendorpium in L. 8. 12. Tab. Rolandinum & Iohannem Dilectum, ubi supra.

XV. De Vulgari Substitutione.

Vide Connanum lib. 10. c. 7. Zasium lucidè pro informatione Tyronis scribentem in tractatu de substitutionibus. Iohanni Dilectum d. lib. Tit. 5. Ioh. Pet. Ferrar. in form. libelli, quo agitur ex substitutione. Lagum c. 2. Tit. 30. de success. ex Testam. p. 172. Vaconium lib. 2. disp. c. 7. & lib. 6. declarat. 85. Cujac. Observ. lib. 17. c. 21.

XVI. De Pupillari Substitutione.

Ad hunc titulum scripsit Antonius Focquelinus. Lege etiam titulo proximo recitatos, & rationem introductarum substitutionum habes apud Coraf. lib. 1. Miscell. c. 2. n. 3.

XVII. Quibus modis testamenta infirmentur.

Franciscus Connanus de his agit lib. 9. c. 7. Lagus c. 2. t. 3. Quibus modis testamenta confirmantur, aut infirmentur, p. 186. Joh. Dilectus d. lib. tit. penult.

XVIII. De inofficioso Testamento.

Ad pr. Antonius Contius subsec. lib. 1. c. 3. Connanus lib. 8. c. 5. Oldendorpius Class. V. act. 2. & 3. Pract. Ferrar. in formâ libelli, quo petitur hereditas ex testamento, & qui superius relati ad t. 13.

XIX. De heredum qualitate & differentiâ.

Tractat hanc differentiam Connanus lib. 10. c. 3. & 8. Coraf. lib. 3. Miscellan. c. 16. & lib. 4. c. 10. & epistol. quæst. c. 1. Alc. in fin. lib. 4. de V. S. Lagus c. 2. tit. de Historiâ emendati juris. Budæus ad Pandectas, & in Commentario linguæ Græcæ.

XX. De Legatis.

Hanc legatorum materiam elegantissimâ paraphrasi profecutus est Petrus Peckius, quam aliquando cum studiosâ juventute communicabo. Vide Iohannem Dilectum c. 6. Alexand. lib. 1.

lib. 1. c. 5. Lagum c. 2. t. 33. de Legatis p. 198. Baldoinum,
Oldendorpium & alios ad L. 12. Tab. quæ incipit: Uti quisque
legasset rei suæ: ita jus esto, & quos ad singulas ferè hujus tituli para-
graphos connotat. Del-Rio in Miscellaneis ad h. r.

XXI. De Ademptione legatorum, & translatione.

Vide Johannem Dilectum tit. penultimo. Lagum lo-
co proxime citato.

XXII. De Lege Falcidiâ.

Vide Connanum lib. 9. c. 10. Joh. Ulricum Zasium
in catalogo legum antiquarum de L. Falcidiâ. Duarenum lib. 2.
Disp. c. 85. Lagum c. 4. tit. Ex testamento pro legatis. pag. 469.
Alexandrum ab Alexandro lib. 6. c. 15. Vide Elegantissimum
Quartarum tractatum, Trebellianicæ, Falcidiæ, & Legitimæ,
Mareti olim Professoris Tolosani, qui Spiræ prodiit 1607.

XXIII. De Fideicommissariis hereditatibus, & ad Sc. Trebellianum.

XXIV. De singulis rebus per fideicom- missum relictis,

Ad hos duos titulos vide specialem tractatum de Trebellianicâ
in 7. parte Oceani juris collocatum. Lagum c. 2. t. 34. pag. 206.
Placentinum de SCro. & Epitomen Fideicommissariam Fran-
cisci Marzurii Venetiis. 1570.

XXV. De Codicillis.

Connanum lib. 9. c. 6. Oldendorpium Classe 5. Act. 2.
Lagum c. 2. tit. 32. de Codicillis. p. 193. Rævardum de Autori-
tate prudentum c. 14, scripsit de hisce Rolandinus Passaperius
Bononiensis.

In titulum 1. lib. 3, Institutionum
I. De hereditatibus quæ ab intestato deferuntur.

Plerique qui de hac materia scripserunt, excepto eleganti
Contii

Contii libello, uno volumine editi sunt à Coloniensibus. Vide Ferrar. in forma libelli, quo petit: hered. ab intestat. delata. Oldendorp. Class. 5. Act. 5. Adde in singularibus tractatibus Forsterum, Schurerum, Restaurum, Castaldum, & recenter Richterum Jenæ editum.

II. De Legitimâ Agnatorum successione.

Vide Oldendorpium ad L. 12. tab. sub. cap. de suis & legit. hered. tit. 4, & ad eadem LL. Balduinum, & Charondam, Corasium lib. 6. Miscellan. cap. 9. Rævardum de Autoritate Prudentum. c. 8.

III. De SCo Tertulliano.

Scribit de isto SCo Alexander lib. 6. cap. 10. circa finem. Bald. & Oldend. ad L. 12. Tab. Roffredus latè in suâ summâ. Placentinus ad SC. Lagus loco proximè citato. Marcus Vertranius de Jure liberorum c. 27. Coras. Epistol. quæst. c. 19.

IV. De SCo Orphitiano.

Rainaldus Corsus lib. 2. Indagar. c. 11. Jacobus Rævardus de Autor. Prudent. c. 12. Connan. lib. 10. c. 8. Lagum ubi supra.

V. De Successione Cognatorum.

Vide Oliverium Textorem in lib. de gradibus cognationum.

VI. De Gradibus Cognationum.

Plenissimè vide eundem Oliverium. Connanum l. 8. c. 7. Franciscum Duarenum in tract. de Nuptiis, sub cap. inter quas personas nuptiæ contrahantur. Rævardum lib. 5. var. c. 1. Schultze qui ante paucos annos Witebergæ eleganter arborem affin. & consanguinitatis descripsit, & post ipsum D. Sithmannus Stetini.

VIII. De Servili Cognatione.

VIII. De successione libertorum.

IX. De Agnatione libertorum.

In hos

In hos tres titulos vide **Connanum** lib. 2. c. 9. **Balduinum**
Oldendorpium ad L. 12. Tab. **Alexandrum** lib. 6. c. 10.

X. De Bonorum Possessionibus.

Vide omnino **Oldendorpium** Clafs. 2. Act. 1. de actione in-
terdicti. Quorum bonorum. **Alciatum** lib. Paradox. 4. c. 1. & 2. &
parerg. lib. 3. c. 3. **Lagum** c. 4. tit. ex jure successionis à testato
vel intestato, juxta jus Prætorium p. 455. & eodem cap. tit. Quæ
actiones dentur pro jure patronat9, p. 405. Scripsit præterea in tot. tit.
Johannes Ronchegallus Gioldus.

XI. De Acquisitione per Arrogationem.

XII. De eo cui libertatis causâ bona ad- dicuntur.

Quoniam parum in usu sunt, quæ hîc tractantur, puto commu-
nem commentationem sufficere & tyroni, & adulto juris. Quædam
tractat **Connanus** lib. 2.

XIII. De Successionibus sublatis, quæ fiebant per bonorum venditiones, & ex S^Cto Clau- diano.

Ferandus lib. 2. explic. jur. c. 32. **Waltherus** l. 1. Miscell. c. 8.

XIV. De Obligationibus.

In h. t. & seq. usque ad t. Quibus modis tollitur Obligatio
scripsit **Andreas Servetus**; **Avignon** in h. t. usque ad t. De
Stipul. Servor. **Juvenalis à Costa Forti**, **Connanus** l. 1. c. 6.
lib. 2. c. 3. lib 5. c. 1. **Lagus** c. 3. t. de Obligationibus. **Oldendor-**
pium in initio Clafs. 4. **Zasius** ad Rub. & L. 1. D. de A. & Obl.
Bachovius in tractatu in octavo Heidelbergæ edito.

XV. Quibus modis re contrahitur Obligatio.

Tractat hæc **Connanus** lib. 1. c. 7. cum seqq. **Lagus** c. 3.
tit. de mutuo, cum 5. seqq. p. 275. **Neguzantius** & **Balduinus** in
tractat. de pignoribus. **Pract. Ferrar.** in formâ libelli de a-
ctione hypothecariâ. De indebito, vide **Oldend.** Clafs. 6. act. 6.

De commodato Connanum lib. 7. c. 3. Oldend. Clafs. 4. act. 15.
De Deposito, Connan. lib. 7. c. 4. Oldendorp. Clafs. 4. Act. 23.
Alexandr. lib. 6. c. 10. Forcatulus in Aviario. c. 5. Mozzius
de Contractibus.

XVI. De Verborum Obligationibus.

Vide Connanum lib. 6. c. 1. cum seq. & lib. 5. c. 1. Oldend.
Cl. 4. act. 28. Lagum c. 3. t. d. V. O. Zaf. ad Rub. D. eod. Alcia-
tum ibid. & in lib. 2. parerg. cap. 17. Cottam in voce stipulum.
Foreat. in Necyom. Dial. 72. Quæsdam lib. 1. quæst. jur. c. 12.
Goëddæum in tr. de contrahendâ & committendâ stipulatione.

XVII. De duobus reis stipulâdi & promittendi.

Johannes Ronchegallus Gioldus. Connanus lib. 6.
cap. 5. Alc. in L. nominis. 6. D. de V. S. & ibid. Weissenbachium
in recente tractatu in t. de V. S. post Brechæum & Fornerium
Pract. Ferrar. in forma libelli contra plures reos debendi.

XIIX. de Stipulatione servorum.

Sufficiat communis commentario.

XIX. de divisione stipulationum.

Connanus lib. 6. c. 23. Alc. lib. 1. paradox. c. 1. ubi ex pro-
fesso hæc tractat.

XX. de Inutilibus stipulationibus.

Scriptit exactè de his Connanus lib. 6. cap. 4. Coraf. lib. 5.
Miscellan. c. 2. Magius lib. 1. Miscellan. c. 20. Covarruvias lib. 4.
var. ref. cap. 1. & quos Del-Rio in Miscellaneis cum Broidæo ad
ipsum connotavit. Scriptit in h. t. copiosè Alexander Rosæus.

XXI. de Fidejussoribus.

Exstat in h. t. commentarius Juvenalis à Costaforti Fos-
fanensis. Vide Connanum lib. 6. c. 6. cum seq. Lagum c. 3.
tit. de fidejussoriâ obligatione. p. 255. Coraf. lib. 1. Miscell. cap. 12.
Oldendorpium in lib. de jure singulari, in cap. de privilegiis fide-
jussorum

jussorum. Plato Dial. 12. de LL. adde etiam Heringium, qui integrum scripsit tractatum de Fidejussoribus.

XXII. De Literarum Obligationibus.

Vide Connanum lib. 5. in fin. c. 1. & lib. 1. c. 6. Oldendorpius Classe 4. Act. 30, ubi exactè hanc rem tractat. Rævardum lib. 3. var. c. 5. Forcat. Necyom. Dial. 75.

XXIII. De Obligationibus ex consensu.

Connanus lib. 6. c. 4. Lagus c. 3. tit. de Obligationibus ex consensu.

XXIV. De Emptione & Venditione.

Extat in h. t. commentarius Jacobi Gerardi. Adde Connanum lib. 7. cap. 6. Oldendorpius Classe 4. Act. 10. Pract. Ferrar. in formâ libelli in causâ venditionum. Balduinum, Oldendorpius, Charondam ad L. 12. Tab. incipientem. Venditæ res. Fabianum de Monte in lib. de Venditione. Item librum diversorum authorum olim editum de Mercatura. Antiquitatis v. studiosus satisfacere sibi potest ex Platone Dial. 11. de LL. & Dial. 11. de Republ. & in Dial. de Ente. Alexandr. ab Alexand. lib. 6. cap. 7. & lib. 3. cap. 16. circa finem. Stracha de Mercatura. Franciscus Zoanettus.

XXV. De Locatione & Conductione.

Connanus lib. 7. c. 11. cum seq. lucidissime Oldendorpius Classe 4. Act. 9. & post classem 5. tit. de act. Emphyteuticâ. Alciat. lib. 5. parerg. c. 15. Cujac. lib. 2. observ. c. 28. & lib. 4. c. 26. Coraf. lib. 2. Miscell. c. 11.

XXVI. De Societate.

Connanus lib. 7. cap. 13. Oldendorpius Classe 4. act. 27. Cicero in officiis. Ferrar. Pract. in formâ libelli pro socio Petrus de Ubaldis in tractatu de societate, aut de duobus fratribus. Lagus c. 3. de societate. p. 317. Oldendorpius, Balduinus, & alii in L. 50. L. 12. Tab. incip. sodalibus & Zasius in catalogo

atalogo legum antiquarum de legibus Clodianis, & ibi Lindenbrogium vide.

XXVII. de Mandatis.

Materiam mandati eleganter tractat Connanus lib. 7. cap. 14. Oldendorp. Classe 4. act. 24. Cicero pro Roscio. Lagus c. 3. tit. de mandati obligatione. Sunt & tractatus speciales editi de procuratoribus.

XXVIII. De Obligationibus quæ ex quasi contractu nascuntur.

Vide Lagum loco proximo citatum, & Oldendorpiam Classe 4. ab act. 25. usq; in finem. Rainaldum Corsum lib. Indagat. c. 30.

XXIX. Per quas personas nobis Obligatio acquiratur.

Multa sparsim de his Connanus lib. 2. Vide Lagum c. 4. tit. Quibus casibus conveniamus, aut nobis in alios detur actio ex alieno contractu p. 511. & ubi agit de patriâ potestate p. 59.

XXX. Quibus modis tollitur Obligatio.

Vide Lagum c. 3. tit. Quibus modis tollitur obligatio. Alc. in L. omnia quæ 7 D. si cert. petat. & in L. Labeo 10. D. de V. S. & in L. ubi pactum 40. C. de Transacti. Qui vero, & qualiter olim solutio fieri debebat, vide Alexand. lib. 6. c. 10. De omnibus v. Alciatum lib. 3. parerg. c. 5.

Libri quarti titulus primus.

I. De Obligationibus quæ ex delicto nascuntur.

Vide Connanum lib. 1. c. 7. Oldendorpium Classe 7. act. 3. & in noni præcepti explicatione, & rursus cum Balduino L. 12. Tab. incip. Furem qui manifesto. Lagum c. 3. tit. de Obligat: quæ ex delict. cum seq. Damhuder. in Enchiridio rerum criminalium. Latè Alexand. ab Alexand. lib. 6. c. 10. Gellium lib. 11. c. 18. Plato Dial. 9. de LL. Zafium lect. 2. sing. Resp. c. 31.

copio.

copiosè **Marcus Tadius Alpinus** in epist. ad **Wolffg. Hungarum** de furto per lancem & licium. **Iohannes Bonifacius** ad omnes §. §. h. t. **Francofurti 1600.** De Furtivæ rei prohibita Usurpatione **Pulvæus**. De conditione furtivâ. **Cludius**.

II. De Vi bonorum raptorum.

Vide **Alciatum** in L. Marcellus. 9. D. de V. S. **Oldendorpius** Classe 7. act. 9. & multa cumulantem **Chassanæum** in conf. Burg. Des Justices. Rub. Si aucun commet simple larcin. §. 5.

III. De L. Aquiliâ.

Vide **Joh. Ulricum Zasium** in catalogo legum antiquarum de L. Aquiliâ p. 8. **Connanum** l. 10. c. 4. **Lagum** c. 3. tit. de damno, injuriâ, vel culpâ dato. Latè **Oldendorpius** Classe 6. act. 12. & eundem cum aliis ad L. 80. L. 12. Tab.

IV. De Injuriis.

Oldendorpius de hisce abundè tractat Classe 7. act. 10. **Damhuder**. d. libro. **Lagus** c. 3. tit. de Injuriis, & commentatores ad L. 70. & 79. L. 12. Tabb. Vide **D. Halbritter** in tract. de Retorsionibus, ut & **Rennemannum**. **Hammelmannum** in manuscripto super tit. de Act. quod continet duo volumina hæctenus nondum edita. **Fornerium** lib. 2. selector. c. 29. **A. Gellus** lib. 20. c. 1. **Petrus Plaza** lib. 1. miscellan. criminal. c. 2. **Grotius** in florum sparsh. in J. & D. ad h. t.

V. De Obligationibus, quæ ex quasi delicto nascuntur.

Rainaldus Corsus, lib. 1. Indagat. c. 24. **Lagus** c. 3. tit. de Oblig. quæ ex quasi delict. p. 370. **Oldendorpius** classe 6. act. 20. & Classe 7. Act. 5. & 8. **Paris de Puteo** in tract. de Syndicatu. **Corasius** lib. 4. Miscell. c. 17.

VI. De Actionibus.

Clarissimè explicat has actiones ad captum Tyronum juris **Oldendorpius** in tractatu actionum, qui est in lib. variarum lectionum

ctionum ejusdem, & in actionis investigandæ formulâ. Extant duo volumina Lugduni excusa, qui continent fere omnes qui ad hunc titulum ex professo scripserunt, qui ad singulas hujus tit. §§. scripserunt **Del-Rio** refert. Porro modos exercendarum actionum habes apud utrumq; **Pract. Ferrar. Joh. Petri & Iacobum Petri, & Roffredum.** **Bachovius** etiam ad h. t. scripsit in quarto **Zafius** itidem. **Rainerus de Forolivio, Bartoli Præceptor.** Florentiæ 1330. Qui super tit. J. de Actionibus seorsim scripserunt per numerum Alphabeti recenset **Wolfgangus Freymonius** ab Oberhausen in Elencho omnium autorum, in indice secundo lecturarum p. m. 42. **Hamelmannus** scripsit de actionibus bonæ fidei & stricti juris duo volumina, sed nondum edita.

VII. Quod cum eo qui in aliena potestate est negotium gestum esse dicatur.

Scripsit de his **Lagus** c. 4. tit. quibus casibus conveniamur. p. 511. **Oldend.** Classe 4. Act. 5. & 6. Vide **Petrum Peckium** in commentariis, quos ad res nauticas emisit. De Institoribus vide **Polydorum** in lib. 3. de Invent. rer. cap. 16. & **Stracham** de Mercatura.

VIII. De Noxalibus Actionibus.

Vide **Balduinum, Oldendorpium** & alios ad L. 82. L. 12. Tab. & eundem **Oldendorpium** in tract. Actionum c. de Noxalibus actionibus. **Alc.** lib. 4. de U. S. & in L. plebs 238. §. noxa. 2. d. t. **Lagum** c. 3. Qui oblig. ex furto suorum p. 349. Et tit. quatenus ex delicto eorum, qui in potestate nostrâ sunt, obligemur. p. 369.

IX. Si Quadrupes pauperiem fecisse dicatur.

Scripserunt de materiâ hujus tituli **Balduinus, Oldendorpius,** & alii ad L. 16. 12. Tab. & rursus idem **Oldendorpius** Classe 6. Act. 13. & 19. **Chassanæus** in consuetud. Burgund. Des Justices & Droitz, in Rub. Messiers, §. 6. in verb. En Melsu sage. Nuper edidit tractatum elegantem de pauperie, pastu pecorum & aliis

aliis D. Thomafius, olim meus commilito. Lipsiæ, 1642, 1643.
& 1644.

X. De his per quos agere possumus.

Vide Lagum c. 5. tit. de Procuratoribus p. 602. De L. Hostilia
cujus mentio hic fit, vide Joh. Ulricum Zasium in catalogo
Legum antiquarum, de L. Hostiliâ p. 47. & speciales tractatus de Pro-
curatoribus editos.

XI. De Satisfactionibus.

De his scripsit tractatum Fredericus Schencke. Vide et-
iam Oldendorpium Classe 1. act. 6. & 7. Alciatum in L. satis-
factionis 61. D. de V. S. Lagum c. 5. tit. de satisfactionibus. p. 621. &
Robertum Marantam Venuziu in tr. de Ordine judiciorum.
p. 6. memb. 8.

XII. De Perpetuis & Temporalibus Actionibus, & quæ ad heredes & inheredes transeunt.

Vide Oldendorpium in tract. actionum, in II. divisione a-
ctionum. Connanum lib. 3. c. 11. Lagum c. 4. t. 2. Contium
lib. 1. subseciv. c. 2.

XIII. De Exceptionibus.

Extat in h. r. Commentarius Conradi Mauseri. ut & Jo-
hannis Zangeri, adde Lancfranciam ab Ariadno & Ne-
potem de monte Albano de Exceptionibus, Coraf. lib. 2. Misc.
cap. 16. Lagum c. 5. tit. Quando quæque exceptiones opponi in
judicio possunt. p. 639. Zas. ad Rub. de Exceptionibus.

XIV. De Replicationibus.

Vide Speculatorem tit. de Replicationibus, & Tancre-
dum in lib. de Ordine judiciario. Giphanium in processu, ut &
Petrum Ferrarium Montanum, cum Rulando.

D

XV. De

XV. De Interdictis,

De Interdictis scripsit Tractatum **Odofredus**. vid. **Meno-**
chium de Adipiscendâ possessione in pr. **Oldendorp.** classe 2.
act. 9. cum seq. & præced. & in tractatu actionum in quartâ divisi-
one. **Duarenus** lib. 1. disp. c. 19. & 20. **Alciat.** in L. pecuniz
verbum 188. & L. 222. n. 20. **D.** de V. S. & lib. 3. parerg. c. 15. & lib.
10. c. 7. **Lagum** c. 4. tit. de Actionibus Adipiscendæ, retinendæ, &
recuperandæ possessionis. p. 423. **Corasium** lucidè loquentem ad L.
Quoties 15. **D.** de servitutibus.

XVI. De poenâ temerè litigantium.

Rainaldus Corsus lib. 2. Indagat. c. 12. **Alciatus** ad L.
Qui accusare 4. **C.** de Edendo. & in L. si calumniatur 233. **D.** de V. S.
& lib. 9. parerg. cap. 8. **Balduin.** & **Oldendorp.** ad LL. 12. Tab.
Ferrarius ad h. t.

XVII. De Officio Judicis.

Egregiè de isto officio scribit **Claudius Cantiuncula** in lib.
de officio judicis, & **Oldendorpius** circa initium classium sub ca-
pite de Officio judicis. **Gellius** lib. 4. c. 2. **Lagus** cap. 5. tit. Cum
officium judicis loco actionis impleretur. p. 551. & c. 4. tit. de causis
agendi p. 395. **Johannes Rogerianus** de officio judicis. Porro
quantum attinet ad fructuum condemnationem, circa quam officii
judicis versari hic titulus docet, vide **Joh. Copum** in tract. de
Fructibus. In hunc titulum similiter scripsit eleganter **Pardulphus**
Prateius, adde **A. Aug.** lib. 2. Emend. c. 9. **Justinus Goble-**
rus in L. ii. **D.** de Pœnis.

XVIII. De Publicis Judiciis.

Quæ ad antiquitatis cognitionem faciunt lucidè hîc satis ex-
plicat **Balduinus**, **Goveanus**, lib. 1. var. lect. c. 27. Cætera pas-
sim fere tractantur. Nam de Adulteriis habes apud **Alexand.**
lib. 4. c. 1. **Polydorum** lib. 3. c. 17. **Corasium** lib. 2. Miscell. c. 1.
Gellium

Gellium lib. 10. c. 23. Vide in catalogo LL. antiquarum de L. Juliâ.
 Cotta in voce Pædicones. Pius Annotamentorum cap. 53.
 Del-Rio in L. Transigere 18. n. 89. G. de Transact. De homici-
 diis v. agit Alexand. c. 5. lib. 3. Coras. lib. 5. c. 23. Plato in
 Phædro vel de animâ. De Parricidio agit Alexand. eod. cap.
 & libro. Cotta in voce culeus. Forcatulus Necyom. Dial.
 34. Petrus Plaza lib. 1. Miscellan. crimin. c. 22. Quantum v. at-
 tinet ad exactiorem horum criminum cognitionem, vide Damhu-
 derium in d. Enchiridio causarum criminalium, & Angelum
 de maleficiis, & varios tractatus speciales specialia crimina tra-
 ctantes in tractatu tractatum, cujus indicem brevi iterum Typis
 committam. Adde etiam Rhamdorn in Practica Criminali, &
 Hippolytum de Marsiliis. Vide & P. Victorium lib. 12.
 var. lect. c. 11. Ex recentibus vide Gilhausen in Arbore Judiciariâ
 Civili & Criminali, & Practicam Criminalem Benedicti Carp-
 zovii hinc inde in Germaniâ receptam, ubi hæc crimina singula
 pertractata invenies.

**Leges, quæ in Digestis & Codice bis
 in eandem rem leguntur, in gratiam studioso-
 rum, mantissæ loco adduntur.**

L. 6. D. dell. τὸ δὲ ἀπαρξὴ ἢ δις i. e. Quod enim semel aut bis existit,
 ut ait Theophrastus τὸ δὲ ἀπαρξὴ ἢ δις i. e. prætereunt legis-
 latores. Eadem verba vid. in l. 3, in fin. ff. si pars hered. petat. Nov. 94.
 c. 2 & 105. c. 1. Ceteras secundum numerum II. saltem citabo.

L. extat. 13. D. Quod met. causâ & l. creditores. 7. D. ad L. Jul. de Vi.
 priv. l. 176. D. d. R. J. l. 14. C. de Judæis & cælicol.

L. Diem 4. D. de Offic. Assessor. & l. sed addes. 19. §. 10. D. locat.

L. 1. D. de Offic. Quæsto. §. 2. ibi Candidati Principis. Hi enim solis li-
 teris Principalibus in senatu legendis vacant. & §. 4. d. r.

L. Negotiorum 64. D. de Re jud. & l. 24. D. de Appellat.

L. Miles 6, & l. 18. D. de Re judicata.

D ε

L. Equis.

L. Equis. 8. & l. 39. D. de Usur.
 L. Quædam. 41. D. Famil. Hercisc. & l. 24. D. de Jure Patro:
 L. Ubi. 4. §. 4. D. de in diem addict. & l. 11. §. 10. D. Quod vi aut clam.
 L. 2. D. Excopt. Rei Judicat. & l. 15. D. de Oblig. & Action.
 L. 24. ubi hereditatis definitio ponitur, D. de V. S. repetitur. l. 62. D.
 de R. J. Videatur & Cic. de fin. in Topicis.
 L. 4. D. de Offic. Prætor. & l. 5. D. de Offic. Præsid. & l. 4. D. de tutor &
 curat. dat. ab. adde & l. 11. Solonis.
 L. 4. D. de Offic. Præf. & l. 8. D. de Offic. Procons. & Legat.
 L. 4. §. 5. D. de his qui not. in fam. & l. 17. in pr. D. de Prævaricato: Præ-
 varicatio Græcis *καθ' ἑστίς* dicta est: vid. & Cic. in partit. orat.
 adde & l. 17. §. 6. D. ad Sc. Turpil.
 L. Destitisse 20. D. de Judic. & l. 21. D. de Minor.
 L. 10. D. Usufr. ear. rer. in pr. & l. & si 7. in fin. D. Usufruct. quemadm-
 cav.
 L. in re. 4. D. de Fide instrum. & l. contrahitur 4. D. de Pignor.
 L. 80. & 83. D. de Jure Dot. ubi Javoleni verba sub eodem titulo bis
 repetuntur.
 L. 1. & 4. D. de Distract. Pignor.
 L. Si quis absentis. 5. §. 4. D. de Oblig. & Actio: & l. 6. D. de Extraord.
 cognit. & t. 5. J. lib. 4. de O. Quæ ex quas: del. in pr.
 L. 5. §. si Magister. 3. D. ad L. Aquil. & l. 13. §. 4. D. Locat.
 L. si servum 33. D. ad L. Aquil. & l. pretia 63. in pr. D. ad L. Falcid.
 L. Si à furioso 12. D. de reb. cred. & l. 24. D. de Obligat. & Action. adde
 & l. 46. D. d. t. Vid. Cic. lib. 2. de Invent: ubi furorem definit mentis
 ad omnia cæcitatem.
 L. Filio familias 54. & l. 58. D. de Peculio.
 L. si minorem 2. §. 2. vers. & ideo. D. Qui per. tutor. & l. 2. §. 23. D. ad
 Sc. Tertyl.
 L. Ut gradatim. 11. §. 3. D. de Muner. & honor. & l. 6. §. 5. D. de Excusat.
 L. nihil dolo. 129. §. 1. D. de R. J. & l. cum principalis 178. D. eod.
 L. Si communem 10. §. fin. ff. Quemadm: servit. amitt. & l. 17. D. de
 aq. & aqu. pluv. arc.
 L. Heredibus 13. & l. si plures 17. §. fin. D. de Dolomalo.
 In l. 2. §. prius 4. ff. de Vulgar. & pup. substit. eadem Juliani verba re-
 petuntur.

- L. 2. D. de Excusat. tutor. ib: *ἢ πάλιν ἢ ἡ προσηγορία, αὐτῆ
καὶ πάλιν ἐγγόνος ἐκτένευα* & l. 104. D. de V. S.
- L. Sed & hæ 35. §. 2. & l. 39. D. de Procurat. adde c. 5. de Procurat. in 6to
- L. Adeo 7. §. 2. D. de Acquir. rer. domin. & l. 62. D. de V. S.
- L. Pali. 56. D. de leg. 3. & l. pali. 168. D. de V. S. Palum vitis pedamentum
esse ex Tibullo liquet: Hic docuit teneram palis adungere vitem
Palus à Græcis *σκόλοψ*, καὶ πάλσαλ & dictus est.
- L. ligni 55. §. 7. D. de legat. 3. & l. carbonum. 168. D. de V. S.
- L. Si legatus. 30. §. 1. D. ad Sc. Trebell. & l. meorum 97. D. de V. S.
- L. Quæsitum 60. D. de Re Jud. & l. morbus 113. D. de V. S. ubi morbi
fontici definitio repetitur adde A. Gell. lib. 20. c. 1. & 65. §. 1. D.
de Edil. edict. Generalem morbi defin. vid: in l. 1. §. 7. d. t. l. 101.
§. 2. D. de V. S.
- L. Lucius. 24. D. de pos. & l. 186. D. de V. S.
- L. Libertas. 4. D. de stat. hom. & l. 239. D. de V. S.
- L. Natura 177. D. de V. S. & l. 65. D. de R. J. Ubi cavillationis descriptio
repetitur. Soritis exemplum est apud Horat. lib. 3. Carminum:
Damnosa quid non imminuit dies?
Ætas parentum peior avis, tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitiosiore.
- L. Cædere 213. & l. 223. D. de V. S.
- L. Vel permutavit. 19. D. de Liberal. causa & l. dedisse 76. D. de V. S.
- L. Nam Socii 20. D. Pro Soc. & l. consilii 47. D. de R. J.
- L. Cum fuerit. 15. D. de Condit. & Demonstrat. & l. 30. ff. de R. J. Vide
& Plutarchum in præceptis connubialibus.
- L. Nec quicquam 9. §. 1. D. de offic. Proconf. & l. 77. D. de R. J.
- L. Qui mutuam 56. D. mandat. & l. 87. D. de R. J.
- L. In ambiguis 70. D. de jur. dot. & l. 85. D. de Reg. Jur.
- L. Inter eos 19. D. de Rit. Nupt. & in l. condemnatione 73. D. de R. J. adde
& l. 12, 13, 14, 15, 17, 18. D. solut. matrim. & l. 19, 21. & 23. D. de Re jud.
- L. Fructus 49. D. de Usur. & fruct. & l. fructus 72. D. de R. J.
- L. 21. D. de in jus vocando & l. nemo. 103. D. de R. J. (de R. J.)
- L. Nonnunquam 52. D. de Condit. & demonstrat. & l. Expressa 195. D.
- L. Semper in conjunctionibus 42. D. de R. N. & l. 197. D. de R. J.
- D. 8
- L. Nec

L. Nec ullam 13. §. si quis 8. D. de petit: heredi & l. 126. D. de R. J.
L. 1. §. 15. autem. D. de superfic: & l. invitus 156. §. 1. D. de R. J:
L. 1. §. deiecisse. 6. D. de vi & vi armat: L. hoc jure 152. §. 1. D. de R. J: In
 eos vero, qui de possessione, quem deiecissent, actionem in fa-
 ctum Solon dedit apud Demosthenem. *Εάν τις ἐξείλη τινά, τῆς*
ἐργασίας ὑπόδικον ἐστω.
L. Si à Titio. 62. D. de Rei Vend: & l. 4. §. si à Titio 32. D. de Dol: Except:
l. 2. D. de Except: rei vend:
L. Quod initio 29. & l. 210. D. de R. J.
L. Nam etsi 15. D. de Inoffic: testam: & l. scripto 7. §. fin: D. Si tab: re-
 stam: unde lib: adde Penelopes de Telemacho filio dictum apud
 Ovid: lib: 2. Epist: Dii precor, hoc jubeant, ut euntibus ordine fatis,
 Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
L. Pretia 63. D. ad L. Falcid: & l. ideo 3. D. de eo quod cert: loc:
L. Coiri 7. & L. & ita 11. D. Pro soc.
L. 12. D. de Testibus repetitur in t. 58. lib. 2. F.
 Ex Codice Justiniano.
L. 34. C. de Episcop: audi: & l. ut perfectus 2. C. de annal: Except:
L. Omnem 6. C. ad SC: Tertyll: & l. sciant. 10. C. de legit: heredi: &
L. si mater: 6. C. in quib: caus: pig: adde Nov: 22. c. 40. & Nov: 94. c. 2.
L. 1. C. de non num: pecun: & l. 1. C. Si pig: convent: num: pecun: se-
 cut: non fuerit.
L. Nemo 8. C. de Postuland. & l. nemo 15. C. de Episcop. audien.
L. Mulier 5. §. 1. C. de Sponsal: & l. si legibus 16. C. de Episcop: audi:
L. Raptores 54. C. de Episc: & Cler: & l. un: C. de rapt: Virgin: Solon v.
 drachmis duntaxat decem puniri voluit. *Εάν τις ἀρπάσῃ ἑλθῶν*
ἴερον γυναῖκα, ἢ βιάζῃται ἑλληνίδος δέκα δραχμὰς πέντε αὐτῆς.
L. Legem 10. C. de pact: & l. 1. C. de pact: convent:
L. Jubemus 2. C. de Navib: non excus: & l. jubemus 10. C. de Sac:
 Sanct: Eccles:
L. Ex conventionem 11. C. de pact: & l. 1. C. sine cent: & reliq:
L. 1. & l. cum proponas 16. C. de pact.
L. Ad instructiones 7. C. de Sac: sanct: Eccles: & l. 4. C. de privileg:
 Dom: Aug.
L. 5. C. de Spect: & Scen: & l. 13. C. de Episcop: & Cler:

L. 3.

- L. 9. C. de Infant: Expos: & l. nemini. 19. C. de Episcop: audient: adde
 L. 3. D. de iis quib: ut indige
 L. 23. §. fin. C. de Agric: & censit: & l. un. C. de SC. Claud: tollend:
 L. 9. C. de Incolis & l. mulieres 13. C. de Dignitat: adde l. 1. C. de in jus
 voc: & verba Halicarnassei: γυναίκα γαμετήν, κ' εὖ νόμος ἱερός
 συνελεύσων, ἀπάντων εἶναι χρημάτων. v. l. 4. C. de Crim. expil:
 hered:
 L. 2. C. de quib: muner: & l. Neminem 11. C. de Sacro Sanct. Eccles. &
 l. nullus 21. C. de curs. publ.
 L. In contractibus 14. §. sed quoniam 1. vers. securitatibus C. de Non
 num: pecun. & l. 4. C. de Apoch: publ.
 L. Neq; 6. C. de Compensat. & l. un. C. Rer. amotarum.
 L. Tam dementis 28. C. de Episc: aud: & l. si furiosi 25. C. de Nupt.
 L. 8. C. de restit. milit. & l. 8. C. Quib: non objic: long: temp. præscript:
 L. Sacrosancta 3. C. de Sacrosanct: Eccles. & l. 11. C. de Annon: & Trib:
 L. Qui sub prætextu 9. C. de Sacrosanct: Eccles: & l. un. C. de Collegiat:
 & chartoprat.
 L. Addictos 6. C. de Episc: aud: & l. addictos 29. C. de Appellat:
 L. Ante 7. C. Quor: appellat: & l. 2. C. de Episc. audient.
 L. Si adulta 6. de her: act: & l. si uxor: 7. C. de bon: autor: jud: possid:
 L. Suus 3. C. de repud: hered: & l. Transactio 38. C. de Transactio:
 L. 1. C. de secund: Nupt: & l. si qua mulier. 4. C. ad Sc. Tertyll.
 L. 1. C. de Precib: Imp: offer: & l. 1. C. Quib: ex caus: serv: propræ: adde
 L. 3. §. 14. D. ad Sc. Silan.
 L. Reperita 41. C. de Episc: & cler: & l. 23. C. de Testam:
 L. Si quis. 29. C. de pact: & l. si quis 51. C. de Episc: & Cler: adde l. 41.
 D. minor. & Nov. 136. c. 1.
 L. 33. C. Locat: & l. non abre. 10. C. Unde Vi.
 L. Eum qui. 18. C. ad L. Jul. de Adulter. & l. cum qui. 5. C. de Donat:
 ante nupt.

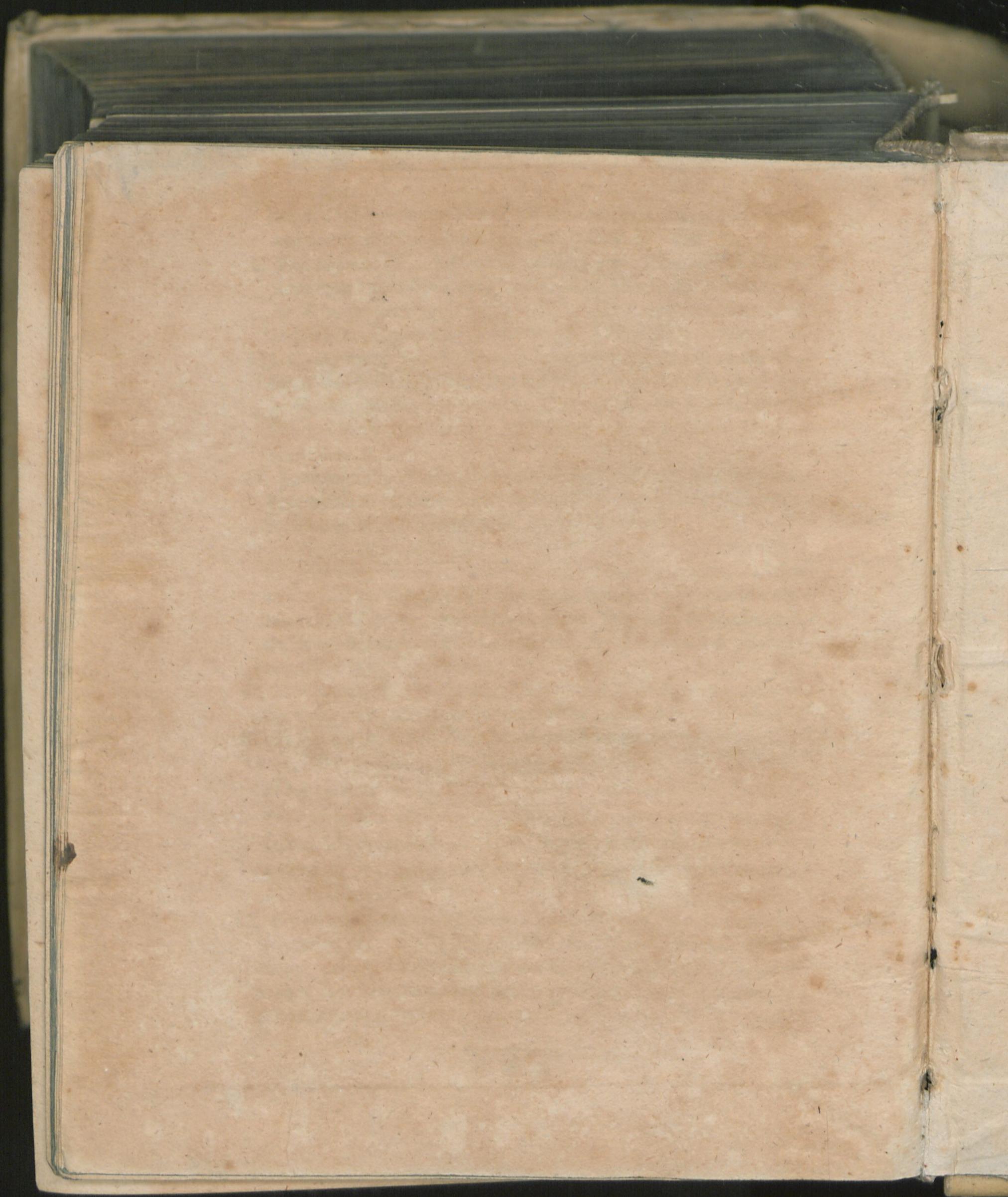
Leges nonnullæ quæ in jure præter-
missæ, & aliunde supplendæ.

1. In Institutionibus omissa est definitio juris, quæ suppletur ex Ulp: L. 12
 D. de J. & J. cum n. novis Justinianistis scriptæ sint, omitti non de-
 buit:

- Ibuit. Definitio enim est rei propositæ propria, dilucida, & breviter comprehensa verbis enuntiatio. *Quintil. lib. 7. c. 4.*
- II. Tribonianus *lib. 4. t. 1. D.* omisit in integrum restitutionis definitionem, quæ initio definienda erat. *L. 1. h. t.* Hanc a. ita definit *Paulus lib. 1. Recept. sent. t. 7.* Integri restitutio est, redintegrandæ rei, vel causæ actio. Quam Ulp. probare visus est. *L. 9. §. 7. D. Quod met. caus.*
- III. Quæ veteres Jcti de Pace, ejusque conditionibus & causis edisseruerunt & de fœderibus toties a pop: Rom: percussis, omisit Tribonianus. *Ulp. n. pacis meminit. L. 1. & 5. D. de pact. & in pace postliminium esse dixit Pompon. L. 5. D. de captiv. & postlim. & Triphoninus L. 12. D. d. t.*
- IV. Juris publici tractatio in Institutionibus omissa est. Primum a. de Jure publico edisserendum: deinde de privato. *Plato lib. 9. de LL.* Publicum enim præcipuum in civitate bonum est.
- V. Legem Juliam judiciorum, sive publicorum, sive privatorum, à C. Julio Cæsare latam teste Sveton: Tribonianus omisit. Hujus multa fuerunt capita, de diffusionibus, comperendinationibus reorum. *Gell. l. 14. c. 2.* de Judicium Ætate, Dignitate & conditione, de formâ & consuetudine judiciorum, & publicorum & privatorum, & aliis legitimis rebus.
- VI. Pars literarum D. Hadriani recitatur. *L. 48. D. de Judic.* mirandum, cur orationem integram non recitarint architecti.
- VII. In *L. 9. §. 3. D. de Usufructu* aliquid omissum est.
- VIII. In *Nov. Justin. 119.* inscriptione, quæ ita habet: Διατάξις ἀναγεῖσα τὰ ἀγναλικά & κοινά δικα, καὶ τυπῶσαι τὰ ἐξ ἀδίκα θέτα κλήσεις: addenda hæc esse, καὶ νομίμους ὀπίτροπὰς censemus, idque suadet θεμ. ἐξ ὧν (inquit) ἡ περὶ τῆς κληρονομίας εἰρηκαμέν τε, καὶ διετυπώσαμεν καὶ τὰ περὶ τῆς ὀπίτροπῆς δήλα καθέσθηκε.
- IX. Omissum aliquid est in Pomponii respons. *L. 7. §. 6. D. de Minor:* sequentia enim verba aut superfluunt, aut aliquid deesse ostendunt: casusq; lucri cujusdam omissus est, veluti Hereditatis aut legati. Lucrativas enim has causas appellant Principes. *L. un. C. de Impon. Lucr. descript:*

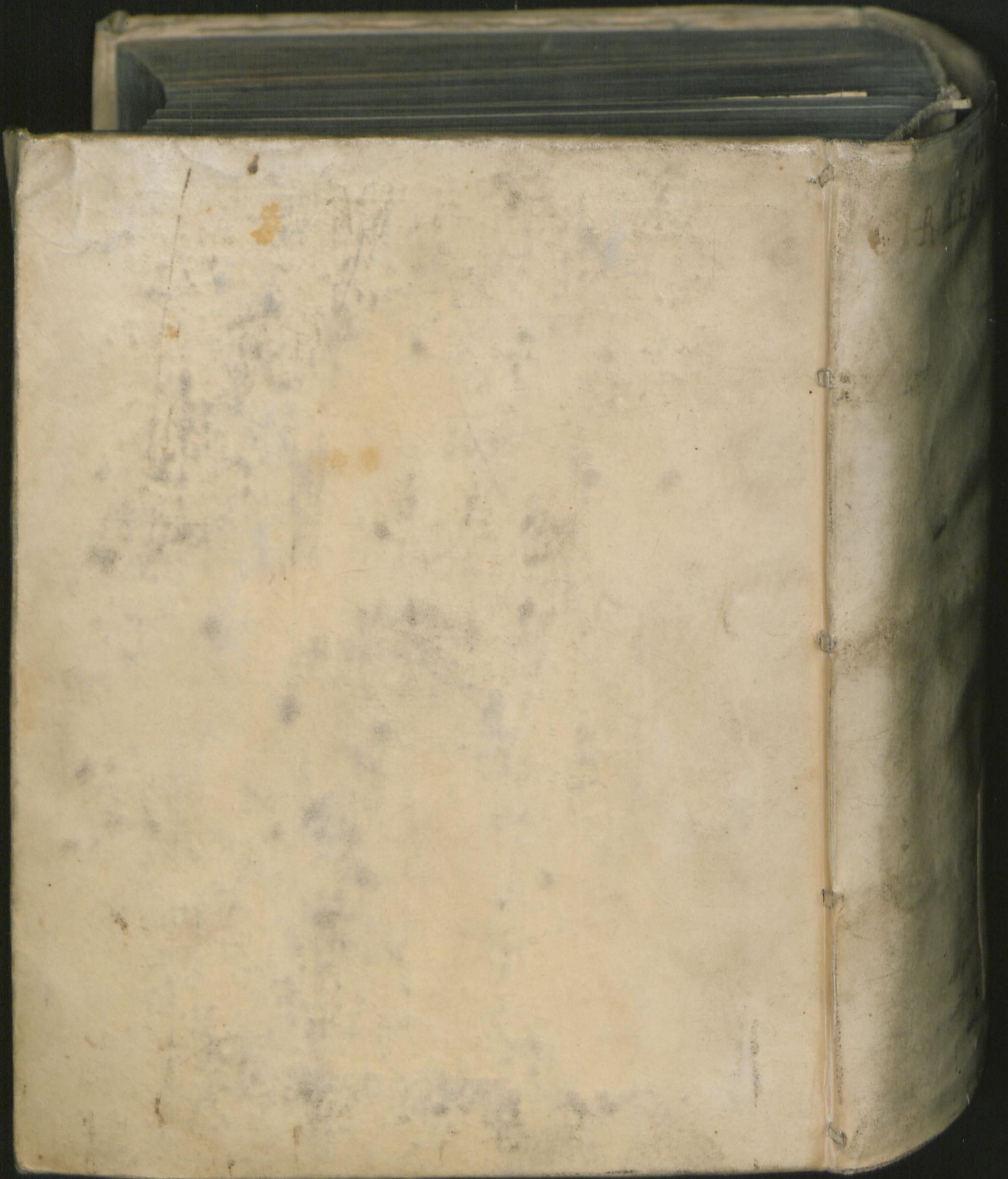
01 A 6531

ULB Halle 3
002 937 506

W 12

38. 35

SUBSIDIUM JURIS

Seu

INDEX

INTERPRETUM ET COMMENTATORUM, ANTIQVORUM, ET RECENTIUM, MAXIME CELEBRATORUM, SUPER QVATUOR INSTITUTIONUM LIBROS, IN ET EXTRA GERMANIAM EXTANTIVM AD HÆC NOSTRA VSQVE TEMPORA PRODUCTVS,

ET

In gratiam floridæ legum Juventutis
publici juris factus

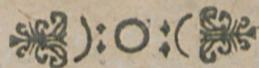
CHRISTIANO VVOLDENBERGIO

Crempâ-Holf. Phil. J.U.D.

& Græc. Lingvæ P.P.

Epicetus C. 71.

φιλοσόφου σοφίας καὶ χαρμηλῆς, πᾶσιν ὠφέλιαν
καὶ βλάβην ἐξ ἑαυτῆ προσδοκᾷ.

Sub descriptione KILIANA, 1659.

